

AZ IRGALMASSÁG KAPUJA TEPLOMUNKBAN

„Az egyház életének boltozatát az irgalmasság gerendája tartja.”

– Ferenc pápa –

Ferenc pápa az idei esztendőt az Irgalmasság Évének nyilvánította. Kezdeményezéséhez kapcsolódóan templomunkban is felállítottuk a „szent kaput”, az „irgalmasság aiját”, hogy azon belépve még inkább tudatosodjon lelkünkben Isten végtelen irgalmának misztériuma, szeretetének szívét-lelket betöltő, megtérésre hívó üzenete.

Templomunk jelképes a tékozló fiú vasárnap-dégünk volt *Szócska toli kormányzója*, aki te ezen a vasárnapon, kapunkat, és mintegy rajta elsőként, kérve az bocsánatát mindnyá-

szentévi kapuját jelképes napon, ján nyitottuk meg. E napon ven- *Ábel atya, egyházmegyénk apos-* nemcsak a Szent Liturgiát végez- hanem ő áldotta meg szentévi „első tékozló fiúként” ő lépett be irgalmas és emberszerető Isten junk számára.

AZ IRGALMASSÁG RENDKÍVÜLI SZENTÉVÉNEK LOGÓJA

A jubileumi szentév logója szemléletes egységbe foglalja a szentév alap gondolatát. A latin szöveg azt jelenti: „Irgalmasok, mint az Atya”. Szent Lukács evangéliumában Jézus az ellenségszeretet témája kapcsán szólítja fel követőit: „Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas.” A logó Krisztust, a Fiút mutatja, aki vállára veszi Ádámot, azaz az eltévedt embert. Az ábrázolás felhasználja az ősegyház egyik nagyon kedvelt Jó Pásztor ábrázolását.

A Jó Pásztor végtelen irgalmassággal magára veszi az emberiséget, és összesimuló arcuk egyik szeme összekapcsolódik. Ezzel a „közös szemmel” együtt látnak: Krisztus Ádám szemével lát, Ádám pedig Krisztus szemével. Így minden ember felfedezheti Krisztusban, az új Ádámban a saját emberségét és a jövőt, mely reá vár, Krisztus tekintetében szemlélve az Atya szeretetét.

Az egész jelenet egy mandorla bensőjében helyezkedik el, azaz egy mandula formájú fénykoszorúban, amely Krisztus kettős, isteni és emberi természetére utal. A három ovális, koncentrikus kék színű kör fokozatosan világosodik belülről kifelé indulva, Krisztus mozgására utalva, aki kiviszi az embert a bűn és a halál éjszakájából. Másfelől pedig a sötétebb színek mélysége a mindent megbocsátó atyai szeretet végső kifürkészhetetlenségére is utal. Krisztus kezein és lábain a sebhelyek az értünk szeretetből vállalt szenvedése nyomai. Ez a Krisztus erős, képes megtartani a vállán az elesett emberiséget, nyugodtan rábízhatjuk magunkat. Lépteit az Útra helyezi, mert Ő és egyedül Ő ismeri a hazafelé, az irgalmas atyai Ház felé vezető utat.

Az irgalmasság rendkívüli szentévének logója, a világegyházban használt jele mai művészeti eszközökkel ábrázol, modern formába öltözteti a mondanót. Templomunk irgalmasság-kapuja szent ikonjaink és liturgikus szövegeink közvetítésével igyekszik átadni ugyanezt a tartalmat, a szent-
atya Misericordiae vultus (Az irgalmasság arca) kezdetű, az Irgalmasság Évét meghirdető bullájának szellemiségét: Isten végtelen irgalmának felszabadító, lenyűgözően örömteli tapasztalatát.

AZ IRGALMASSÁG KAPUJÁNAK IKONJAI ÉS IMÁDSÁGAI

Három klasszikusan szép és mély tartalmú ikon s hátlapjukon odaillő liturgikus szövegek segítik a kapunkon belépőt az isteni irgalmasság misztériumának megértésében. Az ikonok alatt futó szöveg liturgikus idézet: „Aki tékozlóként elveszett – akárcsak én is –, az bátran menjen előre! Isten irgalmának kapuja ugyanis mindenki előtt nyitva áll.” (Szinaxárium a Tékozló fiú vasárnapján)

A tékozló fiú története az evangélium talán legszebb példázata, egyúttal a világirodalom egyik legértékesebb gyöngyszeme.

A történet egyik szereplője az örökségét kikérő, majd azt elherdáló, eltékozló fiú. Messzire került az atyai háztól. Lelkiismerete azonban figyelmeztette. Rádöbrent, hogy bűnt követett el. Azért volt ereje hazaindulni, mert szíve mélyén tudta, hogy édesapja várja, megbocsát neki és visszafogadja.

A másik szereplő az otthon maradt idősebb fiú. Látszólag jó gyermek; szorgalmasan dolgozik, soha nem panaszkodik. Amikor azonban öccse hazatér, kitör belőle az irigység. Ő ugyanis atya szeretetét tékozlta el. Édesapja hiába megy ki eléje, a fiú szavaiból kiderül: lélekben talán messzebb van az atyai háztól, mint tékozló öccse volt.

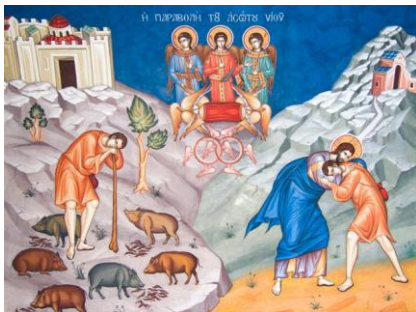
A példabeszéd főszereplője valójában a két fiú édesapja. Amikor kisebbik fia el akar menni, elengedi – de nyitva hagyja háza és szíve ajtaját. Talán napon-ta kémleli a távot, mikor tér már vissza a gyermeke. És amikor a fiú hazatér, végig sem mondhatja bocsánatkérését, mert apja ölelése elnémítja a szavakat az ajkán. – Hogy az idősebbik fiú is betért-e a házba, a példázatból nem derül ki. De az édesapa, a szeretetét tékozló atya ugyanolyan alázattal megy ki eléje is, hogy asztalához, vagyis szeretete közösségébe hívja.

A tékozló fiú példabeszédében szereplő édesapa a mi mennyei Atyánk, akinek szeretete határtalan. Ha eltávolodunk tőle, koldussá leszünk. Csak nála vagyunk igazán otthon.

Ő szabadságot ad nekünk, mert a szeretethez hozzátartozik a szabadság. Jóra indít minket, ugyanakkor magunk választhatunk: dönthetünk a rossz mellett is. Bizony előfordul, hogy ez utóbbi történik; hogy visszaélünk a szabadságunkkal, és bűneinkkel tékozló fiúvá válunk. Avagy nem csatangolunk el, de valójában csak kényelmesség és megszokás tart otthon minket, és szívünkben – akárcsak az idősebb testvér – távol vagyunk az atyai háztól.

A szeretetét tékozló édesapa, vagyis az irgalmas és emberszerető Isten Jézus Krisztusban élénk jött s újra meg újra élénk jön. Rádöbbedt az igazi otthonunktól való távolsázhív minket. Az ikonon övezett isteni trón üres, ban az Isten elhagyta megkeresse az elveátölelje és hazahívja őt.

Kapunk tékozló fiú ikonlán így imádkozunk: fiú, jöttem hozzád, Keleborulván előtted, kérengem, Istenem, mint szolgálád egyikét, és könyörülj rajtam, ó Emberszerető!”

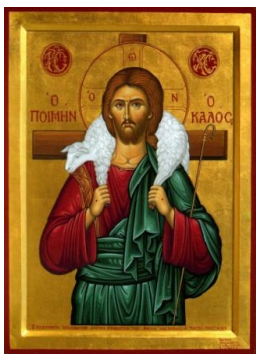

gunkra, és ha az angyaloktól mert Krisztusotthonát, hogy szett embert,

jának hátoldaa „Mint a tékozló gyelmes, és lek: fogadj be

(7. hang, sztihira vasárnap délután)

A jó pásztor ikonja az Irgalmasság Éve logójának mintája. Krisztus „azért jött, hogy keresse és megmentse azt, aki elveszett.” Otthagyja a kilencvenkilenc bárányt, övéit, és övéi teken, akik Alkonyati zso-tékozló fiú így mélyítve szerető Isten te saját Fia-hogy a tékozse, vállalra angyalaid, a vezesse.” (1. hang, sztihira vasárnap délután)

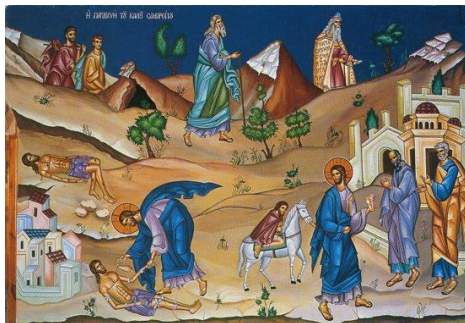

Éve logójának mintája. Krisztus „azért jött, hogy keresse és megmentse azt, aki elveszett.” Otthagyja a kilencvenkilenc bárányt, övéit, és övéi teken, akik Alkonyati zso-tékozló fiú így mélyítve szerető Isten te saját Fia-hogy a tékozse, vállalra angyalaid, a vezesse.”

lozmánk éneke összekapcsolja a példázatát és a jó pásztor hasonlatát, el bennünk az emberkereső és emberirgalma iránti hálát: „Jóságos Atyánk, dat, a mi jóságos Urunkat leküldötted, ló fiút, mint az eltévedt juhót fölkeresvegye, s elvesztett régi otthonába, a te testnélküli Erők mennyei hazájába

3. Az irgalmas szamaritánus példázata az önzetlen felebaráti szeretet szép példája. A pap meg a levita elmegy a kifosztott, véresre vert ember mellett, és nem segít rajta. Aki megszánja, ellátja a sebeit és gondoskodik róla, az egy szamariai – lenézett, idegen nemzetbeli – ember. „Menj, és tégy te is hasonlóképpen!” – vonja le a példázat tanulságát az Úr Jézus. Légy irgalmas!

A példabeszéd tágabban, üdvtörténeti horizontban is értelmezhető. Ebben az összefüggésben a Jeruzsálemből Jerikóba induló ember Ádám, aki a mennyei Jeruzsálemből lemegy a bűnös világba. A rablók a démonok. Megsebzik, vagyis bűnössé teszik, azonban nem hal meg; megmarad szabad akaratára. Jézus az irgalmas szamaritánus, aki megváltja. A pap, aki elmegy mel-

lette és nem segít: az ószövetségi törvény; a levita: a próféták. A teherhordó állat: Jézus emberi természetete. A bor a tanítás igéje, az olaj az emberszeret és könyörület jele. A fogadó az egyház, a fogadós az apostolok és a püspökök. Hogy a szamaritánus vissza fog térni, jelzi Krisztus második eljövetelét.

Ezt az allegorikus értelmezést énekeljük meg liturgikus szövegeinkben, és ezt fedezhetjük fel az ikon ábrázolásában is. A lényeg: „A vándor szamaritánus maga Krisztus, aki azért jött, hogy minket megtaláljon.” *(Antiochiai Szeverosz)*

Az ikon hátoldalának imádsága így hangzik: „A rablók kezeibe esvén, ó, én lelkem, gonoszul sebesültél meg vétkeid által; de a jelen alkalmas időben töreldelmesen kiáltál fel: A reménytelenek bizalma, a kétségbeesettek élete, Üdvözítőm, kelts föl és üdvözíts engem!” (8. hang, sztihira a nagyböjt ötödik szerdáján)

Kapunk két tartóoszlopa létrát imitál, jelölve az „útirányt”, s felirataival segítve lelkünk emelkedését. Jákob létrája az Istenszülő előképe: „ő a mennyei lépcső, akiben alászállott az Isten.” Az ő oltalmát kérjük, hogy fölismerjük: fölöttünk az ég, bennünk a létra. S hogy hétköznapjainkban is tudjuk: a mennyekbe vezető létrát naponta használt szerszámokkal ácsolják. Létrás Szent János üzenete a másik létra fokain olvasható. Megfontolandó gondolata így hangzik: „A bűnbánat talpra állít, a vezeklés kopogtat az égen, a szent alázat pedig be is nyit oda.”

TÉKOZLÓ FIÚ IMÁJA

Én Uram, én Istenem! Két lélek lakozik énbennem. Egyik közeledben s belőled él, a másik fényévnnyire, messze.

Én Uram, én Istenem! Két lélek lakozik énbennem. Egyik otthonmaradó lélek, a másik távozó. S a két lélek küzd bennem önmagával s vélem.

Én Uram, én Istenem! Két lélek lakozik énbennem. Otthonmaradó lelkem rutinná unalmasítja imának már alig nevezhető szavam. Otthonmaradó lelkem megszokott, kötelezőnek tekint téged. Otthonmaradó lelkem dolgozik a mezőn, de munkája örömtelen, közömbös és izzadságszagú. Otthonmaradó lelkem nincs otthon otthon.

Én Uram, én Istenem! Két lélek lakozik énbennem. Otthonmaradó lelkem küzdelme is nehéz. Otthont akar benned, nem jól berendezett lakosztályt, melyben elkényelmesedhet. Otthont, amely vonzza, tartja; melyben otthon maradnia öröm s nem szokás vagy kényszer.

Én Uram, én Istenem! Két lélek lakozik énbennem. Ez a másik, ez mindig távozik. Távozó lelkem izgalmas, új tájakra vágyik. Távozó lelkem biztos hátteret maga mögött hagyva – de azért biztos hátteret maga mögött tudva – kocsmát keres. Távozó lelkem fülledt, füstös kricsmikben felvizezett bort iszik. Távozó lelkem vedeli – s itt-ott még élvezi is – e világ moslékját. Távozó lelkem kiábrándul aztán, s újra meg újra kijózanodik a vályúnál. Távozó lelkem szeret hazatérni.

Én Uram, én Istenem! Két lélek lakozik énbennem. Távozó lelkem harca a távol szépe is. Távozó lelkem nem kricsmire, nem vályúra talált. Otthon telet, távol tavaszra lelt. Távozó lelkem, én Uram, én Istenem, Babilon folyóvizeinél otthon érzi magát. Távozó lelkem tanácstalan, s marad harctalan.

Én Uram, én Istenem! Két lélek lakozik s harcol énbennem. Hol a győzelem s mi az ára, egyedül Te tudhatod. Én csak azt, de biztosan: nem nézed tétlenül. Fiad a harcban szabad, de ott vagy te is énbennem; harcom veled s benned élelem. Én Uram, én Istenem!